

komsten af »patentplaner«, f. eks. Dahlberg-planen, hvorefter der udstedes nye pengesedler hver måned med en ny farve, og således at sedlerne gradvis taber i værdi. Eller en plan, fremsat af flere kendte økonomer, hvorefter voldsomme økonomiske svingninger kan undgås, hvis bankerne skal holde 100% dækning for alle indskud.

Det centrale i Hart's egen oplægning er vanskeligheden ved at føre en pengepolitik, der kan lede til fuld beskæftigelse uden at priserne derved stiger inflationsagtigt. Dette er det store dilemma i moderne pengepolitik. Forfatteren citerer også Kenneth Bouldings snart klassiske rim:

»Divergent policies we seek
For markets strong and markets weak.
But hoping to avoid this crisis:
Too weak for jobs, too strong for prices.«

Hart foreslår selv, hvad han kalder et »gong-and-whistle« system, Gongongen skal lyde, når arbejdsløsheden overstiger et bestemt minimum, og fløjten skal høres, når priserne stiger ud over et bestemt beløb. Sålænge hverken gongongen eller fløjten lyder er alt i orden, men sættes gongongen igang betyder det, at skatterne skal reduceres, offentlige arbejder sættes igang o. s. v. Mens fløjten betyder signalet til en kontraktiv politik: indskrænkning af bankkredit og forøgelse af skatterne. Endelig forudser Hart også det tilfælde, at gongongen og fløjten lyder på engang, i hvilket tilfælde pengepolitikken bliver vanskeligere. Iøvrigt diskuteres indgående alle faktorer, der kan bruges i pengepolitikens tjeneste, men det er typisk, at renteforandringer kun omtales i forbigående.

Bogen er velskrevet og ofte morsom; navnlig i fodnoterne, der indeholder mange lune og satiriske bemærkninger. Selvom dette værk altså ikke indeholder noget egentlig nyt, er det en yderst værdifuld oversigt over hele penge-teorien på dens nuværende stadi, og netop fordi fremstillingen er så neutral og søger at følge en mellemvej mellem konkurrerende teorier, kan den absolut anbefales for den, der søger at få et indblik i den moderne penge-teori.

Bjarke Fog.

Henry E. Hoagland: Corporation Finance. Third edition. Mc Graw-Hill Book Company, Inc., New York 1947. 812 sider. Pris 4.50 \$.

Dette Værk er paa en Maade ganske interessant, som en Bog altid vil være, der i væsentlig Grad er sammenskrevet efter de solide Klassikere saa vel som en Del af de bedste moderne Værker indenfor Emnet. Men Hoagland er en daarlig Stilist, og han lider af Lærebogsforfatterens ikke usædvanlige Mangel paa Evne til at skifte Sol og Vind lige mellem indlysende Selvfølgeligheder og videnskabelige Synspunkter med dybere, originalt Perspektiv. Hans Omgang med Statistik røber svigtende Agtpaagivenhed overfor den velkendte Fare ved al Statistik, at de mest modstridende Synspunkter kan bevises ved Tal. Hans Sprog er undertiden overflødig knudret og snørklet med Brug af fine Adjektiver til Belysning af Ting, der er lige ud ad Landevejen. Nu og da løber han sur i sin egen Systematik. Maaske hænger disse Tilbøjeligheder sammen med hans hyppige Henvi-ninger til C. W. Gerstenbergs »Financial Organization and Management of Business«, vel nok det fæleste Eksempel paa pseudovidenskabeligt Charlataneri indenfor den ellers højtstaaende amerikanske Corporation Finance-Litteratur.

Naar Hoaglands Bog alligevel med ovenstaaende Forbehold kan anbefales danske Læsere, skyldes det, at den indeholder enkelte Kapitler, som er overordentlig gedigne i deres Indhold og mere heldigt udformede end Værket som Helhed. Han giver saaledes en god saglig Fremstilling af de i Amerika om sig gribende Aktier uden Paa-lydende angivet paa Aktiebrevet, saakaldt no-par stock, og fremfører en velunderbygget Kritik af de Misbrug, denne Metode ofte fører med sig.

Der er ligeledes en grundig og interessant Beskrivelse af Lovgivnings-Indgreb overfor Selskabs-Promotorer og Børsere. Herunder omtales blandt andet Insull-Skandalen omkring 1930 og Regerings-Indgrebene mod det overhaandtagende Pyramide-System (her hjemme kaldet Æske-Systemet) i public utilities-Selskaberne (Gas, Vand, Elektricitet og Sporveje), som der nu er sat en kraftig Stopper for.

Det er et Emne, der ogsaa har Bud til os her hjemme, hvor Inderkreds-Ture op og ned med

komsten af »patentplaner«, f. eks. Dahlberg-planen, hvorefter der udstedes nye pengesedler hver måned med en ny farve, og således at sedlerne gradvis taber i værdi. Eller en plan, fremsat af flere kendte økonomer, hvorefter voldsomme økonomiske svingninger kan undgås, hvis bankerne skal holde 100% dækning for alle indskud.

Det centrale i Hart's egen oplægning er vanskeligheden ved at føre en pengepolitik, der kan lede til fuld beskæftigelse uden at priserne derved stiger inflationsagtigt. Dette er det store dilemma i moderne pengepolitik. Forfatteren citerer også Kenneth Bouldings snart klassiske rim:

»Divergent policies we seek
For markets strong and markets weak.
But hoping to avoid this crisis:
Too weak for jobs, too strong for prices.«

Hart foreslår selv, hvad han kalder et »gong-and-whistle« system, Gongongen skal lyde, når arbejdsløsheden overstiger et bestemt minimum, og fløjten skal høres, når priserne stiger ud over et bestemt beløb. Så længe hverken gongongen eller fløjten lyder er alt i orden, men sættes gongongen igang betyder det, at skatterne skal reduceres, offentlige arbejder sættes igang o. s. v. Mens fløjten betyder signalet til en kontraktiv politik: indskrænkning af bankkredit og forøgelse af skatterne. Endelig forudser Hart også det tilfælde, at gongongen og fløjten lyder på engang, i hvilket tilfælde pengepolitikken bliver vanskeligere. Iøvrigt diskuteres indgående alle faktorer, der kan bruges i pengepolitikens tjeneste, men det er typisk, at renteforandringer kun omtales i forbigående.

Bogen er velskrevet og ofte morsom; navnlig i fodnoterne, der indeholder mange lune og satiriske bemærkninger. Selvom dette værk altså ikke indeholder noget egentlig nyt, er det en yderst værdifuld oversigt over hele penge-teorien på dens nuværende stadi, og netop fordi fremstillingen er så neutral og søger at følge en mellemvej mellem konkurrerende teorier, kan den absolut anbefales for den, der søger at få et indblik i den moderne penge-teori.

Bjarke Fog.

Henry E. Hoagland: Corporation Finance. Third edition. Mc Graw-Hill Book Company, Inc., New York 1947. 812 sider. Pris 4.50 \$.

Dette Værk er paa en Maade ganske interessant, som en Bog altid vil være, der i væsentlig Grad er sammenskrevet efter de solide Klassikere saa vel som en Del af de bedste moderne Værker indenfor Emnet. Men Hoagland er en daarlig Stilist, og han lider af Lærebogsforfatterens ikke usædvanlige Mangel paa Evne til at skifte Sol og Vind lige mellem indlysende Selvfølgeligheder og videnskabelige Synspunkter med dybere, originalt Perspektiv. Hans Omgang med Statistik røber svigtende Agtpaagivenhed overfor den velkendte Fare ved al Statistik, at de mest modstridende Synspunkter kan bevises ved Tal. Hans Sprog er undertiden overflødig knudret og snørklet med Brug af fine Adjektiver til Belysning af Ting, der er lige ud ad Landevejen. Nu og da løber han sur i sin egen Systematik. Maaske hænger disse Tilbøjeligheder sammen med hans hyppige Henvi-sninger til C. W. Gerstenbergs »Financial Organization and Management of Business«, vel nok det fæleste Eksempel paa pseudovidenskabeligt Charlataneri indenfor den ellers højtstaaende amerikanske Corporation Finance-Litteratur.

Naar Hoaglands Bog alligevel med ovenstaaende Forbehold kan anbefales danske Læsere, skyldes det, at den indeholder enkelte Kapitler, som er overordentlig gedigne i deres Indhold og mere heldigt udformede end Værket som Helhed. Han giver saaledes en god saglig Fremstilling af de i Amerika om sig gribende Aktier uden Paa-lydende angivet paa Aktiebrevet, saakaldt no-par stock, og fremfører en velunderbygget Kritik af de Misbrug, denne Metode ofte fører med sig.

Der er ligeledes en grundig og interessant Beskrivelse af Lovgivnings-Indgreb overfor Selskabs-Promotorer og Børsere. Herunder omtales blandt andet Insull-Skandalen omkring 1930 og Regerings-Indgrebene mod det overhaandtagende Pyramide-System (her hjemme kaldet Æske-Systemet) i public utilities-Selskaberne (Gas, Vand, Elektricitet og Sporveje), som der nu er sat en kraftig Stopper for.

Det er et Emne, der ogsaa har Bud til os her hjemme, hvor Inderkreds-Ture op og ned med

Kurs-Elevatoren ikke er ukendte Fænomener. Her er et frugtbart og endnu temmelig uopdyrket Omraade for Aktieselskabs-Lovgivningen, der næsten udelukkende tjener til at beskytte Kreditorerne, men maaske i lidt for høj Grad lader Investorerne sejle deres egen Sø. Afsnittet om Budgettering kan anbefales som forbilledligt, hvilket dog i nogen Grad skyldes, at det bygger paa Ernst & Ernsts fortrinlige »Budget Control, What it Does and How to Do It«, der udkom i 1925, og som enhver Aktieselskabs-Leder burde læse.

Hoagland beskæftiger sig naturligvis ogsaa med Konjunktursvingningerne, der i Amerika er stærkere i deres Udsving og et lige saa uafvendeligt Fænomen som Ebbe og Flod, omend Tidspunkterne jo desværre ikke lader sig forudsige. Man er efterhaanden ved at faa Øjnene op for det uheldige i, at Investeringslysten og Bankernes velvillige Holdning overfor denne er stærkest paa Toppen af Konjunkturbølgen, hvor Risikoen i Virkeligheden er størst, og svagest i Bølgedalen, hvor Risikoen er mindst. Det ventes, at denne Erkendelse efterhaanden vil bidrage til at mildne de voldsomste Konjunkturudsving.

Hoaglands Bog behandler ogsaa Emnet: Den fremskridende Demokratisering af Kapitalen og det hermed opstaaede Krav om adekvate Investeringsobjekter for mindre Kapitalister. Det var den forrige Verdenskrig med dens liberty bonds, der startede denne Demokratisering, men Tendensen er sikkert universel, og Problemet at skaffe paa en Gang sikre og lukrative Realværdipapirer for de mange smaa Kapitalister venter stadigvæk i Amerika saa vel som her hjemme paa sin helt fuldgode Løsning.

Til aller sidst ofrer Hoagland et Par Kapitler paa Investorernes Beskyttelse mod værdiløse Papirer og uforsvarlig Selskabsledelse. Han viser her, at han vel er habil, men ingen Autoritet i Rang med Folk som A. S. Dewing, William Lough og Hastings Lyon.

Axel Birch-Sørensen.

Ragnar Frisch: Noen trekk av konjunkturløren. H. Aschehoug & Co., Oslo 1947. 107 sider.

Bogen er i hovedsagen et optryk af 3 radioforedrag, forfatteren holdt i 1932, dog med tilføjelse af nogle nye afsnit.

I indledningen anvender forf. det billede, at en økonomisk bevægelse skal være »smitte«, for at vi kan kalde den *en konjunkturbevægelse*, og han fremhæver som det karakteristiske for de alm. konjunkturer hele det økonomiske samfundslivs enhedspræg. Dette konjunkturbegreb er noget bredere, end man i alm. er vant til, idet det rummer næsten alle generelle økonomiske bevægelser af større længde end sæsonvariationer. Frisch opregner bølger af omtrentlig 3—4, 8—10, 20—25 og 50—60 års varighed. Hans tesis er, at når f. eks. en priskurve opløses i sine forskellige komponenter, er regelmæssigheden i variationerne så stærk, at det nævnte kinesiske æske-system af konjunkturbevægelser næsten har karakter af naturlove, som virker ret uforstyrret af krige o. a. konkrete historiske begivenheder. Til støtte for dette synspunkt bringes en lang række priskurver. Den skeptiske læser kan måske til tider synes, at der udkræves lovlig stor forhåndsvelvilje til at genfinde alle de nævnte konjunkturbølger nogenlunde ubrudt; særlig 20—25 års cyklen kan være svær at skelne, og dens periodelængde varierer i de anførte eksempler ml. 16 og 27 år. Også over for indførelsen af de store krigsinflationer i konjunktur-systemet (i USA. omkr. Napoleonskrigene, borgerkrigen i 1860'erne og 1. Verdenskrig — altså faktisk med ca. 50 års mellemrum) stiller anmelderen sig skeptisk; således synes det smukke 50 års system at måtte skæmmes noget ved, at næste inflationstoppunkt allerede indtræffer i 1940'erne — efter systemet synes den krig at være kommet for tidligt.

I nogle korte afsnit vises udmærket, ved diagrammer for en række lande, hvorledes konjunkturbevægelserne (der tænkes her særlig på 3—4 års bølgen) forløber med et time-lag ml. en »fortrop« (aktiekurser m. m.), en »mellem-trop« (priser, beskæftigelse) og en »bagtrop« (lånerente).

Forf. gennemgår ganske kort forsk. konjunkturteorier i kronologisk rækkefølge. Man savner dog en omtale af Hawtrey's rent monetære teori, og kortfattetheden gør til tider fremstillingen af de forsk. forfatteres teorier noget ufuld-